EUROPOS PARLAMENTO REZOLIUCIJA (ES) 2021/1681

2021 m. balandžio 29 d.

su pastabomis, sudarančiomis neatskiriamą sprendimo dėl bendros įmonės ECSEL 2019 finansinių metų biudžeto įvykdymo patvirtinimo dalį

EUROPOS PARLAMENTAS,

— atsižvelgdamas į savo sprendimą dėl bendrosios įmonės ECSEL 2019 finansinių metų biudžeto įvykdymo patvirtinimo,

— atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 100 straipsnį ir V priedą,

— atsižvelgdamas į Biudžeto kontrolės komiteto pranešimą (A9-0108/2021),

A. kadangi bendroji įmonė „Elektroniniai komponentai ir sistemos siekiant Europos lyderystės“ (ECSEL) (toliau – Bendroji įmonė) buvo įsteigta 2014 m. gegužės 6 d., kaip apibrėžta Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 187 straipsnyje, siekiant įgyvendinti jungtinę technologijų iniciatyvą „Elektroniniai komponentai ir sistemos siekiant Europos lyderystės“ (ECSEL), laikotarpiui iki 2024 m. gruodžio 31 d.;

B. kadangi Bendroji įmonė buvo įsteigta 2014 m. gegužės mėn. Reglamentu (ES) Nr. 561/2014 ([1]), kuris įsigaliojo 2014 m. birželio 27 d., siekiant, kad Bendroji įmonė pakeistų bendrąsias įmones ARTEMIS IR ENIAC ir taptų jų teisių perėmėja;

C. kadangi Bendrosios įmonės nariai yra Sąjunga, valstybės narės ir (savanorišku pagrindu) asocijuotosios šalys (toliau – dalyvaujančios valstybės) ir asociacijos, kaip privatūs nariai (toliau – privatūs nariai), atstovaujantys jas sudarančioms įmonėms ir kitoms organizacijoms, veikiančioms Sąjungos elektroninių komponentų ir sistemų srityje;

D. kadangi viso programos „Horizontas 2020“ laikotarpio įnašai iš Sąjungos fondų (įskaitant ELPA asignavimus) į Bendrąją įmonę administracinėms ir veiklos išlaidoms padengti siekia 1 184 874 000 EUR, dalyvaujančių valstybių įnašai veiklos išlaidoms padengti siekia ne mažiau kaip 1 170 000 000 EUR ir yra proporcingi Sąjungos finansiniam įnašui, o privačių narių įnašai siekia bent 1 657 500 000 EUR;

Biudžeto ir finansų valdymas

1. pažymi, kad Europos Audito Rūmai (toliau – Audito Rūmai) savo ataskaitoje dėl Bendrosios įmonės 2019 finansinių metų metinių finansinių ataskaitų (toliau – Audito Rūmų ataskaita) padarė išvadą, kad Bendrosios įmonės metinėse finansinėse ataskaitose jos finansinė būklė 2019 m. gruodžio 31 d. ir tą dieną pasibaigusių finansinių metų operacijų rezultatai, grynųjų pinigų srautai bei grynojo turto pokyčiai visais reikšmingais aspektais yra pateikti teisingai, kaip to reikalaujama pagal jos Finansinį reglamentą ir Komisijos apskaitos pareigūno patvirtintas apskaitos taisykles; pažymi, kad finansinėse ataskaitose atspindimos operacijos visais reikšmingais aspektais yra teisėtos ir tvarkingos;

2. pažymi, kad Bendrosios įmonės bendrą turimą 2019 finansinių metų biudžetą (įskaitant pakartotinai įrašytus ankstesniais metais nepanaudotus asignavimus, asignuotąsias pajamas ir perskirstymus kitiems metams) sudarė 203 966 000 EUR įsipareigojimų asignavimų ir 232 545 000 EUR mokėjimų asignavimų; pažymi, kad įsipareigojimų ir mokėjimų asignavimų panaudojimo lygis atitinkamai buvo 100 proc. ir 80 proc.;

3. remdamasis Audito Rūmų ataskaita pažymi, kad 2019 m. pabaigoje Sąjunga iš Septintosios bendrosios programos fondo skyrė 637 600 000 EUR Septintosios bendrosios programos veiklai finansuoti ir dar 17 931 000 EUR susijusioms administracinėms išlaidoms bendrai finansuoti, ir kad 2014 m. birželio mėn. Bendrosios įmonės perimtai veiklai skirti bendri įsipareigojimai sudarė 447 342 072 EUR (ARTEMIS – 101 425 148 EUR, o ENIAC – 345 916 924 EUR); remdamasis Audito Rūmų ataskaita pažymi, kad 2019 m. pabaigoje Bendroji įmonė buvo panaikinusi maždaug 21 800 000 EUR (maždaug 10 700 000 EUR – ARTEMIS ir 11 100 000 EUR – ENIAC) ir sumokėjusi 372 480 443 EUR (78 362 170 EUR – ARTEMIS ir 294 118 273 EUR – ENIAC);

4. remdamasis Audito Rūmų ataskaita pažymi, kad Bendrosios įmonės 2019 m. turimų Septintosios bendrosios programos projektams bendrai finansuoti skirtų mokėjimų asignavimų, kurių vertė 44 805 000 EUR, įvykdymo lygis buvo 45,3 proc., o šį žemą įvykdymo lygį daugiausia lėmė tai, kad nacionalinės finansavimo institucijos (NFI) vėlavo pateikti projektų baigimo sertifikatus vykdomai Septintosios bendrosios programos veiklai; be to, pažymi,

([1]) OL L 169, 2014 6 7, p. 152.

kad programa buvo baigta 2017 m. pabaigoje, todėl vėlavimai didina riziką, kad gali būti panaudotos ne visos Bendrajai įmonei jau skirtos Septintosios bendrosios programos lėšos; ragina Bendrąją įmonę biudžeto įvykdymą tvirtinančiai institucijai šiuo klausimu pateikti ataskaitą;

5. pažymi, jog reikalaujama, kad 30 dalyvaujančių valstybių Reglamente (ES) Nr. 561/2014 numatytu laikotarpiu Bendrosios įmonės programos „Horizontas 2020“ pagrindinei veiklai skirtų bent 1 170 000 000 EUR ir kad iki 2019 m. pabaigos 2014–2018 m. kvietimuose teikti pasiūlymus dalyvaujančios valstybės prisiėmė maždaug 763 530 000 EUR vertės įsipareigojimų ir atliko maždaug 341 600 000 EUR mokėjimų (29,2 proc. visų reikalingų įnašų); remdamasis Audito Rūmų ataskaita pažymi, kad žemas dalyvaujančių valstybių įnašų lygis yra susijęs su tuo, kad kai kurios dalyvaujančios valstybės pripažįsta ir praneša apie savo išlaidas Bendrajai įmonei tik tada, kai užbaigiami jų remiami programos „Horizontas 2020“ projektai;

6. pažymi, kad iš mažiausiai 1 657 500 000 EUR įnašų, kuriais prie Bendrosios įmonės veiklos reglamente numatytu programos laikotarpiu turi prisidėti privatūs (pramonės) nariai, 2019 m. pabaigoje Bendroji įmonė apytikriai apskaičiavo (nurodė, bet nepatvirtino), kad nariai atliko 705 410 000 EUR vertės nepiniginių įnašų, palyginti su 681 483 000 EUR vertės Sąjungos piniginiu įnašu 2019 m. pabaigoje (iki 1 184 874 000 EUR pagal Reglamentą (ES) Nr. 561/2014) ir 102 559 000 EUR vertės pramonės narių patvirtintu nepiniginiu įnašu; be to, pažymi, kad pramonės narių piniginiai įnašai sudarė 14 922 000 EUR; remdamasis Audito Rūmų ataskaita pažymi, kad Bendroji įmonė faktinį pramonės narių nepiniginių įnašų dydį gali apskaičiuoti tik patvirtinusi dalyvaujančių valstybių įnašus programos pabaigoje, ir kad tuo paaiškinama didelė ataskaitoje nurodytų, bet nepatvirtintų pramonės narių nepiniginių įnašų suma; ragina dalyvaujančias valstybes laikytis Reglamento (ES) Nr. 561/2014 4 straipsnyje numatytų įpareigojimų dėl įnašų ir jų nurodymo ataskaitoje;

7. pažymi, kad bendrosiose įmonėse taikomos skirtingos procedūros, pagal kurias gaunami finansiniai įnašai iš privačiojo sektoriaus narių; ragina suderinti nepiniginių įnašų apskaičiavimą visose bendrosiose įmonėse; rekomenduoja, kad bendroje procedūroje būtų numatyti skaidrūs ir efektyvūs vertinimo metodai, kuriuos taikant būtų apskaičiuojama tikroji įnašo vertė; ragina Audito Rūmus vykdyti nepriklausomų išorės auditorių atliekamų auditų tikrinimą; taip pat ragina sukurti tinkamą teisinę sistemą, kuria būtų užtikrinta, kad reikalinga finansinio įnašo suma būtų pasiekta iki programos pabaigos; pažymi, kad teisinė sistema galėtų apimti reikalavimus, pagal kuriuos privačiojo sektoriaus įnašas turėtų būti sumokėtas anksčiau už atitinkamą Sąjungos įnašą arba tuo pačiu metu;

8. remdamasis Audito Rūmų ataskaita pažymi, kad turimo 2019 m. programos „Horizontas 2020“ projektų biudžeto įsipareigojimų asignavimų įvykdymo lygis buvo 100 proc., o mokėjimų asignavimų – 89 proc., ir kad programos „Horizontas 2020“ projektų, atrinktų pagal 2018 ir 2019 m. kvietimus teikti pasiūlymus, išankstinio finansavimo mokėjimai sudarė 67 proc. veiklai skirtų mokėjimų tais metais vertės; remdamasis Audito Rūmų ataskaita taip pat pažymi, kad Bendroji įmonė perskirstė 19 000 000 EUR ankstesniais metais nepanaudotų mokėjimų asignavimų ir įtraukė juos į 2019 m. veiklos biudžetą, taip padidindama programos „Horizontas 2020“ pradinio biudžeto dotacijų mokėjimus nuo 163 080 000 EUR iki 182 147 000 EUR, ir kad Bendroji įmonė perskirstymą grindė tikėtinu didesniu prašymų kompensuoti išlaidas skaičiumi 2019 m., susijusiu su 2014 ir 2015 m. programos „Horizontas 2020“ kvietimais teikti pasiūlymus, taip pat kad 2019 m. pabaigoje buvo įvykdyta 59 proc. perskirstyto biudžeto;

Veikla

9. pažymi, kad Bendroji įmonė veiklos ir programos rezultatus nustato pagal pagrindinius veiklos rezultatų rodiklius (PVRR) bei konkrečius bendrus PVRR pagal programą „Horizontas 2020“, tuo pat metu pagal rodiklius stebėdama kompleksinius klausimus;

10. prašo, kad bendroji įmonė persvarstytų savo komunikacijos strategiją, siekdama užtikrinti, kad atitinkami suinteresuotieji subjektai žinotų apie jos misiją, veiklą ir laimėjimus;

11. ragina Komisiją ir Audito Rūmus parengti išsamų veiklos rezultatų stebėjimo metodą, kad būtų galima įvertinti Bendrosios įmonės teikiamą pridėtinę vertę ir įtraukti socialinį poveikį, poveikį užimtumui bei poveikį rinkai; mano, kad to vertinimo rezultatai turėtų būti naudojami ateityje skiriant arba perskirstant Sąjungos finansavimą;

12. pažymi, kad bendras 2019 m. pasiektas Bendrosios įmonės programos svertas (t. y. iš programos „Horizontas 2020“ išlaidų atimtas Sąjungos finansavimas ir gauta suma padalyta iš Sąjungos finansavimo) yra lygus 3; be to, pažymi, kad 1 EUR programos „Horizontas 2020“ lėšų taip pat tenka 0,93 EUR nacionalinio arba Sąjungos struktūrinių ir investicijų fondų lėšų;

13. pažymi, kad Bendroji įmonė 2019 m. paskelbė tris kvietimus teikti pasiūlymus (mokslinių tyrimų ir inovacijų veiksmams, inovacijų veiksmams bei koordinavimo ir paramos veiksmams) – buvo atrinkta 15 bendradarbiaujamųjų projektų iš 40: aštuoni mokslinių tyrimų ir inovacijų veiksmai, šeši inovacijų veiksmai ir vienas koordinavimo ir paramos veiksmas; be to, pažymi, kad dotacijų susitarimai dėl 13 pasiūlymų, atrinktų per 2018 m. kvietimus teikti pasiūlymus, buvo pasirašyti ir visų projektų veikla buvo pradėta 2019 m.; taip pat atkreipia dėmesį į tris kelrodes iniciatyvas – „Mobility.E“, „Industry4.E“ ir „Health.E“, kuriomis Bendrosios įmonės bendruomenei sudaromos sąlygos ir toliau pasiekti kitas bendruomenes (pavyzdžiui, teikti pagalbą vykdant bendrą veiklą su bendrąja įmone NVI dėl projekto „Trials@Home“, 2020 m. darbo plane patvirtinant specialų kvietimą teikti pasiūlymus); pažymi, kad buvo pasiekti visi 2019 m. Bendrosios įmonės veiklos tikslai;

14. remdamasis Audito Rūmų ataskaita pažymi, kad 2019 m. pabaigoje programos „Horizontas 2020“ įgyvendinimo lygis buvo 71 proc., kiek tai susiję su kvietimų teikti pasiūlymus vykdyti Bendrajai įmonei priskirtą veiklą procedūromis;

15. atkreipia dėmesį į 2020 m. liepos mėn. paskelbtą nepriklausomą poveikio tyrimą „ECSEL finansuojamų veiksmų poveikio tyrimas“, kuriame daroma išvada, kad Bendrajai įmonei jau pavyko užtikrinti didelius laimėjimus ekonomikos ir visuomenės lygmenimis – buvo sukurta konstruktyvi pasitikėjimo kūrimo ir rizikos prisiėmimo sistema ir buvo aiškiai padedama sudaryti tinkamas sąlygas arba sukurti aplinką inovacijoms projektų ir programos lygmenimis; be to, pažymi, jog tyrime padaryta išvada, kad Bendroji įmonė sugeba skatinti vykdyti mokslinius tyrimus ir kurti sprendimus, kurie būtų tiesiogiai naudingi Sąjungos piliečiams ir kuriais būtų sprendžiamos visuomeninės problemos;

16. pažymi, kad intelektinės nuosavybės teisių klausimas turi būti įtrauktas į visas sutartis, kurios gali duoti numatytą poveikį arba veiklos rezultatą; primena, kad intelektinės nuosavybės teisėmis siekiama apsaugoti atskirų kūrėjų teises, o taip pat pateikti išsamią informaciją apie tai, kaip ta teise bus naudojamasi ateityje; pažymi, jog, kadangi veikla finansuojama ir viešosiomis lėšomis, rezultatai turėtų būti skaidrūs, prieinami visuomenei ir jiems turėtų būti taikomi specialūs reikalavimai, pvz., sąveika, jei būtina; ragina Komisiją pasiūlyti teisinę intelektinės nuosavybės teisių ir jų įgyvendinimo rinkoje, įskaitant specialius reikalavimus ir pelno paskirstymą, sistemą;

17. atkreipia dėmesį į Bendrosios įmonės 2019 m. metinėje veiklos ataskaitoje pateiktą informaciją apie lyčių pusiausvyrą elektroninių komponentų ir sistemų siekiant Europos lyderystės projektuose, iš kurios matyti, kad bendras moterų, dalyvavusių projektuose, kurie buvo vykdomi 2019 m. ir apie kuriuos buvo pranešta tais metais (vykdomų nuo 2014, 2015, 2016, 2017 ir 2018 metų), skaičius sudarė 20 proc., iš jų 13 proc. buvo susiję su mokslinių tyrimų veikla ir 7 proc. – su ne mokslinių tyrimų veikla;

18. ragina Komisiją užtikrinti, kad būsimose Bendrosios įmonės veiklos programose būtų laikomasi Sąjungos teisės aktuose nustatytų reikalavimų ir tikslų, susijusių su skaitmeninimu, ir būtų taikomos Komisijos ir pramonės subjektų šioje srityje parengtos strategijos;

Vidaus kontrolė

19. remdamasis Audito Rūmų ataskaita pažymi, kad Bendroji įmonė nustatė patikimas *ex ante* kontrolės procedūras, pagrįstas finansinių ir veiklos dokumentų peržiūromis vietoje, ir kad 2019 m. pabaigoje Bendroji įmonė dar nebuvo pradėjusi įgyvendinti Komisijos naujos vidaus kontrolės sistemos (VKS), kuri pagrįsta 17 vidaus kontrolės principų ir kurią ji privalo įgyvendinti; remdamasis Bendrosios įmonės pateiktu atsakymu pažymi, kad 2020 m. ji pradėjo vykdyti perėjimą prie naujos VKS ir parengė veiksmų planą, o šiuo metu nustato vidaus kontrolės stebėsenos kriterijus, kuriuos vėliau patvirtins vadovybė, ir kad prieš užbaigdama perėjimą prie naujos VKS, Bendroji įmonė toliau taiko savo išsamų esamų vidaus kontrolės standartų rinkinį ir atlieka jo stebėseną; ragina Bendrąją įmonę biudžeto įvykdymą tvirtinančiai institucijai pateikti naujausią informaciją šiuo klausimu;

20. remdamasis Audito Rūmų ataskaita pažymi, kad Bendroji įmonė ėmėsi veiksmų nacionalinių finansavimo institucijų atliktiems *ex post* auditams įvertinti ir gavo rašytinius nacionalinių finansavimo institucijų pareiškimus, kuriuose deklaruojama, kad jų nacionalinių procedūrų įgyvendinimas laikytinas patikimu patikinimu dėl sandorių teisėtumo ir tvarkingumo, tačiau dėl nacionalinių finansavimo institucijų taikomų labai skirtingų metodikų ir procedūrų Bendroji įmonė negali apskaičiuoti bendro patikimo Septintosios bendrosios programos mokėjimų klaidų lygio svertinio vidurkio arba likutinio klaidų lygio; remdamasis Audito Rūmų ataskaita taip pat pažymi, kad 2019 m. Bendrosios įmonės atlikti mokėjimai Septintosios bendrosios programos projektams sudarė 20 305 796 EUR (palyginti su 41 247 048 EUR 2018 m.), t. y. 11,2 proc. (palyginti su 22 proc. 2018 m.) visų 2019 m. Bendrosios įmonės veiklai skirtų mokėjimų, ir kad tiems mokėjimams Audito Rūmai taikė Komisijos Mokslinių tyrimų ir

inovacijų generalinio direktorato visai Septintajai bendrajai programai nustatytą likutinį klaidų lygį, kuris 2019 m. pabaigoje buvo 3,52 proc.;

21. remdamasis Audito Rūmų ataskaita pažymi, kad už programos „Horizontas 2020“ mokėjimų *ex post* auditus yra atsakinga Komisijos bendra audito tarnyba ir kad, remiantis turimais *ex post* audito rezultatais 2019 m. pabaigoje, Bendroji įmonė pranešė apie programos „Horizontas 2020“ projektų reprezentatyvų klaidų lygį (3 proc.) ir likutinį klaidų lygį (1,48 proc.) (patvirtinimai ir galutiniai mokėjimai); be to, remdamasis Komisijos pasiūlymu dėl programos „Horizontas 2020“ reglamento, pažymi, kad mokslinių tyrimų išlaidoms pagal programą „Horizontas 2020“ 2–5 proc. intervalo metinės klaidų rizikos dydis yra realistinis tikslas, atsižvelgiant į kontrolės išlaidas, siūlomas taisyklių paprastinimo priemones ir susijusią riziką, siejamą su mokslinių tyrimų projekto išlaidų atlyginimu, o galutinis tikslas – pasiekti, kad programų įgyvendinimo pabaigoje, įvertinus finansinį visų auditų, taisomųjų ir susigrąžinimo priemonių poveikį, likutinis klaidų lygis būtų kuo artimesnis 2 proc.;

22. pažymi, kad Audito Rūmai, vykdydami veiklos mokėjimų kontrolę, atsitiktinai į imtį įtraukė 2019 m. atliktus mokėjimus galutiniams paramos gavėjams pagal programą „Horizontas 2020“, kad patvirtintų *ex post* audito klaidų lygius; pažymi, kad išsamūs Audito Rūmų auditai atskleidė sistemines klaidas, susijusias su deklaruotomis personalo išlaidomis, o pagrindiniai klaidų šaltiniai buvo susiję su klaidingu įmonės savininko valandinio atlygio apskaičiavimu ir su tuo, kad metinis valandinis atlygis nebuvo pagrįstas pasibaigusiais finansiniais metais; ragina Bendrąją įmonę pagerinti savo personalo išlaidų deklaravimo sistemą ir biudžeto įvykdymą tvirtinančiai institucijai šiuo klausimu pranešti apie pokyčius;

23. pažymi, kad 2018 m. balandžio mėn. Bendroji įmonė patvirtino veiksmų planą ir kad tam tikri veiksmai jau yra užbaigti, dauguma veiksmų turėtų būti įgyvendinti 2019 m., o kai kurie veiksmai buvo laikomi nepatenkančiais į Bendrosios įmonės veiklos sritį;

24. remdamasis Audito Rūmų ataskaita pažymi, jog 2019 m. Bendroji įmonė susitarė dėl mokėjimų grafiko, kad stabilizuotų padėtį, susijusią su grynųjų pinigų įnašais administracinėms išlaidoms padengti, kurių suma viršija 1 000 000 EUR ir už kurias Bendroji įmonė nebuvo išrašiusi sąskaitų faktūrų pramonės nariui AENEAS (ši problema buvo iškelta Audito Rūmų audito ataskaitoje dėl 2018 m. biudžeto įvykdymo patvirtinimo), ir kad Bendroji įmonė išdavė AENEAS pirmąjį vykdomąjį raštą 549 500 EUR sumai susigrąžinti, o, laikantis mokėjimų grafiko, likusi 550 023 EUR suma bus susigrąžinta 2020 m.;

Vidaus auditas

25. pažymi, kad Vidaus audito tarnyba (IAS) paskutinį 2019 m. ketvirtį atliko audito rekomendacijų vykdymo įvertinimą, siekdama įvertinti pažangą, padarytą įgyvendinant galiojančias ankstesnių IAS auditų rekomendacijas, ir padarė išvadą, kad visos audito metu pateiktos rekomendacijos dėl dabar bendro įgyvendinimo centro yra veiksmingai įgyvendintos ir kad, kalbant apie Bendrosios įmonės veiklos rezultatų valdymo auditą, veiksmingai įgyvendinta viena rekomendacija iš dviejų (dėl veiklos rezultatų vertinimo rodiklių ir stebėsenos priemonių), o kita rekomendacija (dėl veiklos rezultatų sistemos) tebėra galiojanti, nes ji įgyvendinta tik iš dalies; pažymi, kad 2019 m. liepos mėn. IAS paskelbė 2019–2021 m. strateginį vidaus audito planą, grindžiamą 2018 m. lapkričio mėn. IAS atlikto išsamaus rizikos vertinimo rezultatais; be to, pažymi, kad, remiantis tuo vidaus audito planu, 2019 m. buvo pradėtas ir šiuo metu toliau atliekamas Bendrosios įmonės programos „Horizontas 2020“ dotacijų susitarimo įgyvendinimo ir užbaigimo auditas, kuriuo įvertinamas taikomų vidaus kontrolės priemonių struktūros tinkamumas ir jų efektyvumas bei veiksmingumas;

26. remdamasis Audito Rūmų ataskaita pažymi, kad Bendroji įmonė turi pagerinti vidinę komunikaciją, kad išsiaiškintų, kuriems paramos gavėjams gresia bankrotas, ir laiku praneštų apie išankstinio finansavimo nesusigrąžinimo riziką ir kad atitinkamai metinėse finansinėse ataskaitose nurodyta išankstinio finansavimo suma gali būti pernelyg didelė; ragina Bendrąją įmonę informuoti biudžeto įvykdymą tvirtinančią instituciją apie pokyčius šioje srityje;

Žmogiškųjų išteklių valdymas

27. pažymi, kad 2019 m. gruodžio 31 d. Bendrojoje įmonėje buvo įdarbinta 30 darbuotojų iš 31, nes viena deleguotojo nacionalinio eksperto pareigybė buvo patvirtinta, bet dar neužimta; pažymi, kad Bendroji įmonė atliko nemažą darbą rengdama atnaujintą tarnybos nuostatų įgyvendinimo taisyklių variantą.